

UVÁDĚNÍ ZDRAVOTNÍCH A VÝŽIVOVÝCH TVRZENÍ NA POTRAVINÁCH

- **„Informace o potravinách“** → Informace týkající se potravin zpřístupněné konečnému spotřebiteli prostřednictvím **etikety**, jiného **průvodního materiálu** nebo jinými prostředky, včetně nástrojů moderních technologií nebo slovního sdělení.
- **„Tvrzení“** → jakékoliv **sdělení nebo znázornění**, které **není** podle právních předpisů Evropské unie nebo vnitrostátních právních předpisů **povinné**, včetně obrázkového, grafického nebo symbolického znázornění v jakékoliv podobě, které **uvádí, naznačuje nebo ze kterého vyplývá, že potravina má určité vlastnosti**.

Druh tvrzení	Přepisy upravující tvrzení
Zdravotní tvrzení	Nařízení (ES) č. 1924/2006, o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin
Výživová tvrzení	
Informace přisuzující potravině léčebné vlastnosti neboli tzv. "Léčebná tvrzení"	Nařízení (EU) č. 1169/2011, o poskytování informací o potravinách spotřebitelům
Jiné dobrovolné informace neboli tzv. "Jiná tvrzení"	Jiná legislativa
	Žádná legislativa

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 ze dne 20. prosince 2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin se vztahuje na výživová a zdravotní tvrzení, která jsou uváděna v obchodních sděleních, ať už při označování a obchodní úpravě potravin nebo v reklamách týkajících se potravin, které mají být takto dodány konečnému spotřebiteli.

- **Výživová a zdravotní tvrzení** lze při označování a obchodní úpravě potravin a v reklamě na potraviny uváděné na trh ve Společenství používat pouze v případě, že jsou **v souladu s tímto nařízením**.
- **Výživová a zdravotní tvrzení** musí být **založena na všeobecně uznávaných vědeckých poznatcích** a jsou jejich prostřednictvím zdůvodněna.
- **Výživová tvrzení** jsou přípustná pouze tehdy, pokud jsou uvedena v příloze nařízení a jsou v souladu s podmínkami stanovenými v tomto nařízení.
- **Zdravotní tvrzení** jsou zakázána, pokud neodpovídají obecným a zvláštním požadavkům nařízení a pokud nejsou schválena v souladu s tímto nařízením a obsažena v seznamu schválených tvrzení stanovených v článcích 13 a 14.

- Přehled základních právních předpisů vztahujících se k problematice zdravotních tvrzení:
  - **nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006** ze dne 20. prosince 2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin;
  - **nařízení Komise (EU) č. 432/2012** ze dne 16. května 2012, kterým se zřizuje seznam schválených zdravotních tvrzení při označování potravin jiných než tvrzení o snížení rizika onemocnění a o vývoji a zdraví dětí;
  - **nařízení Komise (EU) č. 536/2013** ze dne 11. června 2013, kterým se mění nařízení (EU) č. 432/2012, kterým se zřizuje seznam schválených zdravotních tvrzení při označování potravin jiných než tvrzení o snížení rizika onemocnění a o vývoji a zdraví dětí;
  - **prováděcí rozhodnutí Komise (2013/63/EU)** ze dne 24. ledna 2013, kterým se přijímají pokyny pro provádění zvláštních podmínek pro zdravotní tvrzení stanovených v článku 10 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006;
  - **nařízení Komise č. 907/2013** ze dne 20. září 2013 kterým se stanoví pravidla pro žádosti týkající se používání druhových popisů (názvů).

○ Na stránkách Evropské komise byl vytvořen kompletní registr všech tvrzení – jak povolených, tak i nepovolených. Naleznete jej zde: http://ec.europa.eu/nuhclaims/.

! Vzhledem k tomu, že příloha obsahující výživová tvrzení byla několikrát revidována, vyhledávejte v Úředním věstníku EU pouze konsolidovanou verzi !

○ Dále je také stále možné využívat zdravotní tvrzení na bylinky, která jsou na tzv. on hold seznamu. Tento seznam naleznete např. na stránkách Státního zdravotního ústavu zde: http://www.szu.cz/tema/bezpecnost-potravin/zdravotni-tvrzeni?highlightWords=hold+seznam.

○ Na stránkách Ministerstva zemědělství ČR zde: http://eagri.cz/public/web/mze/potraviny/oznacovani-potravin-a-obaly/vyzivova-tvrzeni/ naleznete výstupy z pracovní skupiny k problematice zdravotních a výživových tvrzení.

Posuzování zdravotních a výživových tvrzení

1) Kontrola obecných požadavků u zdravotních a výživových tvrzení

Výživová a zdravotní tvrzení nesmí:	Právní kvalifikace v případě porušení
a) být nepravdivá, dvojsmyslná nebo klamavá;	Porušení čl. 3 písm. a) nařízení (ES) č. 1924/2006
b) vyvolávat pochybnosti o bezpečnosti nebo výživové přiměřenosti jiných potravin;	Porušení čl. 3 písm. b) nařízení (ES) č. 1924/2006
c) nabádat k nadměrné konzumaci určité potraviny nebo nadměrnou konzumaci omlouvat;	Porušení čl. 3 písm. c) nařízení (ES) č. 1924/2006
d) uvádět nebo naznačovat, ani z nich nesmí vyplývat, že vyvážená a různorodá strava nemůže obecně zajistit přiměřené množství živin;	Porušení čl. 3 písm. d) nařízení (ES) č. 1924/2006
e) odkazovat na změny tělesných funkcí, které by mohly u spotřebitelů vzbuzovat strach nebo které by mohly zneužívat jejich strachu, pomocí textu nebo prostřednictvím obrazového, grafického či symbolického znázornění.	Porušení čl. 3 písm. e) nařízení (ES) č. 1924/2006

2) Identifikace tvrzení, která se neposuzují jako výživová nebo zdravotní ve smyslu nařízení (ES) č. 1924/2006, o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin

Dobrovolná tvrzení regulovaná jinými předpisy	O aromatech	<i>Bez umělých aromat, Přírodní vanilkové aroma</i>
	Označení produkce	<i>BIO, organický</i>
	Označení jakosti	<i>Čerstvý, přírodní, živý, racionální, poctivý</i>
	Tvrzení pro spotřebitele se specifickými poruchami	<i>Bez lepku, bez laktózy</i>

→ Tvrzení musí být v souladu s příslušnou legislativou.

→ Informace o potravině musí být v souladu s potravinářskou legislativou, zejména s článkem 7 odst. 3 nařízení (EU) č. 1169/2011.

Dobrovolná tvrzení neregulovaná jinými předpisy	O složkách	<i>S čerstvým mlékem, Bez konzervačních látek, 100 % ovocný</i>
	O vhodnosti pro určité spotřebitele	<i>Dětský, pro vegany</i>
	Tvrzení o kráse a vzhledu – Beauty claims	<i>Pro lesklé vlasy, pro zářivou pokožku</i>
	Tvrzení o životním stylu	<i>Fit/Fitness, Wellness, Aktivní život</i>
	Slogany	<i>Dává křídla, Pro šťastné děti</i>

→ Musí být pravdivé, přesné, jasné a spotřebitelům snadno srozumitelné.

→ Nesmí být zavádějící, zejména pokud jde o vlastnosti a charakteristiku, povyšování v rámci jedné kategorie a nahrazení běžně přítomných složek.

- U některých tvrzení není zcela jasné, zda se jedná o zdravotní tvrzení, výživové tvrzení či jiné tvrzení.
- Tato tvrzení byla diskutována v rámci mezirezortní pracovní skupiny ministerstva zemědělství pro aplikaci nařízení (ES) č. 1924/2006 a některé závěry nalezneme v příloze 1 (Sporná tvrzení).
- Celkový přehled závěrů se nachází v dokumentu „Národní doporučení přístupu k některým označením potravin zejména ve vztahu k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006“

3) Identifikace a kontrola tzv. "léčebných tvrzení"

- Pojem „**léčebné tvrzení**“ - není v legislativě nikde přímo definován
  - Na základě článku 7, odstavce 3 nařízení 1169/2011 ho lze definovat jako **tvrzení, které připisuje potravině vlastnost umožňující zabránit nemoci, zmírnit ji nebo vyléčit.**
- **Léčebná tvrzení jsou u potravin zcela zakázána!**
- Informace o potravině **nesmí potravině přisuzovat vlastnosti umožňující zabránit určité lidské nemoci, zmírnit ji nebo ji vyléčit**, ani na tyto vlastnosti odkazovat.

Ve tvrzení se obecně nesmí objevit: → Porušení čl. 7 odst. 3 nařízení (EU) 1169/2011

a) názvy nemocí dle Mezinárodní klasifikace nemocí (MKN) <i>(například chřipka, nachlazení, průjem, artritida, akné, aj.)</i>
b) názvy symptomů <i>(bolest, dušnost, závrať, zvracení, horečka, aj.)</i>
c) ani slova jinak spojená s nemocemi či zdravotními problémy <i>(lék/léčit, akutní, chronický, prevence, aj.)</i>

Za léčebná tvrzení lze považovat také:

- **grafické, obrázkové či symbolické** vyjádření (např. obrázek lékaře bez doprovodného textu, obrázek znázorňující zánět kloubu, aj.)
- **název výrobku** (Anti-parazit, Čaj proti nachlazení)
- **názvy kategorií** v regálech kamenných/internetových lékáren
  - V příloze 5 nařízení (EU) 1169/2011 (léčebná tvrzení) je **Seznam nejčastějších rizikových slov**, která mohou signalizovat, že se jedná o léčebné tvrzení.
    - Tento seznam je pouze orientační pomůcka, při hodnocení povahy posuzovaného tvrzení se SZPI řídí primárně aktuálním zněním Mezinárodní klasifikace nemocí.

- **Riziková slova je nutno posuzovat v celém kontextu a určit, zda se vůbec jedná o léčebné „tvrzení“.**
- Některá z výše uvedených slov se také mohou objevit např.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ u potravin pro zvláštní lékařské účely (např. „k udržení dietního režimu pro pacienty s rakovinou“)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ v případě informací, které nelze považovat za tvrzení (např. „nevhodné pro nemocné fenylketonurií“, „nadměrná konzumace může vyvolat projímavé účinky“), ale musí být na potravině uváděny povinně
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ve znění schválených zdravotních tvrzení podle článku 14 odst. 1 písm. a) o snižování rizika nemoci, na které se vztahuje odchylka od článku 7, odstavce 3 nařízení (EU) 1169/2011
<ul style="list-style-type: none"> ▪ (např. „je rizikovým faktorem u osteoporotických zlomenin kostí“)

4) Posouzení, zda **výživové/zdravotní tvrzení spadá do působnosti nařízení (ES) č.1924/2006**

- V případě tvrzení **splňujících definici zdravotního nebo výživového tvrzení** je třeba dále posoudit, zda se na ně podle čl. 1 odst. 2 nařízení (ES) 1924/2006 vztahuje.
- Pro aplikaci nařízení (ES) 1924/2006 musí být splněny všechny 3 níže uvedené podmínky:
  - a) Zdravotní nebo výživové tvrzení musí **splňovat definici zdravotního/výživového tvrzení (potravině nebo její složce jsou připisovány příznivé výživové nebo zdravotní vlastnosti)**

<ul style="list-style-type: none"> + Platí pro všechny potraviny včetně minerálních vod, pokračovací kojenecké výživy, náhrad celodenní stravy pro regulaci hmotnosti, PZLÚ*, obilných příkrmů a potravin pro malé děti, doplňků stravy a nebalených potravin.
<ul style="list-style-type: none"> - Neplatí pro léčiva, kosmetiku, aj. Z potravin má výjimku počáteční a kojenecká výživa, kde lze použít pouze výživová a zdravotní uvedená v příloze 4 vyhlášky č. 54/2004 Sb. o potravinách určených pro zvláštní výživu.

*Podle Nařízení 609/2013 respektive delegovaného aktu 128/2016 budou výživová a zdravotní tvrzení u PZLÚ od 22. 2. 2019 zcela zakázána.

- b) Zdravotní nebo výživové tvrzení musí být uvedeno při **označování a obchodní úpravě potravin** nebo **v reklamě**.

+ Platí pro tvrzení například na obalu potraviny, nápisu, etiketě, na internetu, aj. nebo v reklamě tištěné, internetové, televizní aj.
- Neplatí pro výživová doporučení vydávaná orgány veřejného zdraví, informace v tisku, ve vědeckých publikacích, volně dostupné zdroje (Herbáře, Wikipedie), komunikace pro odborníky ve zdravotnictví.

- c) Zdravotní nebo výživové tvrzení musí být uvedeno u potravin dodávaných **konečnému spotřebiteli**.

+ Platí pro potraviny nabízené v kamenných i internetových obchodech a pro potraviny dodávané do restaurací, nemocnic, škol a jiných zařízení veřejného stravování.
- Neplatí v případě B2B komunikace. Například dodávání zboží od výrobce nebo distributora prodejci nebo odborníkovi ve zdravotnictví.

B2B = Business-to-business, také business to business, je označení pro obchodní vztahy mezi obchodními společnostmi, pro jejich potřeby, které neobsluhují konečné spotřebitele v masovém měřítku.

5) Identifikace a kontrola výživových tvrzení

- Pojem „**Výživové tvrzení**“ - jakékoliv tvrzení, které uvádí, naznačuje nebo ze kterého vyplývá, že **potravina má určité prospěšné výživové vlastnosti v důsledku**:
  - energetické (kalorické) hodnoty, kterou poskytuje, poskytuje ve snížené nebo zvýšené míře nebo neobsahuje,
  - živin či jiných látek, které buď obsahuje, obsahuje ve snížené či zvýšené míře, nebo neobsahuje.

Kdy lze výživové tvrzení použít:	Právní kvalifikace v případě porušení
Výživové tvrzení musí být uvedené v příloze nařízení (ES) č. 1924/2006 a být v souladu s podmínkami použití stanovenými v nařízení (ES) č. 1924/2006. Příloha 2 (schválená VT) obsahuje celkový seznam schválených výživových tvrzení včetně později doplněných pozměňovacími nařízeními.	Porušení čl. 8 odst. 1 nařízení (ES) č. 1924/2006
V případě srovnávacího tvrzení (např. light, se sníženým obsahem), musí být potravina průkazně srovnávána s	Porušení čl. 9 odst. 1 nařízení (ES) č. 1924/2006

<p>potravinami stejné kategorie a musí být uveden rozdíl v množství živiny nebo energetické hodnoty a srovnání se vztahuje na stejné množství potraviny.</p>	
<p>Schválené výživové tvrzení musí být doprovázeno uvedením množství látky nebo látek, k nimž se tvrzení vztahuje a které je uvedeno ve stejném zorném poli jako výživové označení.</p>	<p>Porušení čl. 7 nařízení (ES) č. 1924/2006</p>
<p>Schválené výživové tvrzení musí být doprovázeno označením výživových údajů podle č. 30 odst. 1 nařízení (EU) č. 1169/2011 <i>(s výjimkou doplňků stravy, přírodních minerálních vod, nebalených potravin).</i></p>	<p>Porušení čl. 7 nařízení (ES) č. 1924/2006</p>
<p>V případě alkoholických nápojů s obsahem alkoholu vyšším než 1,2 % objemových lze uvést pouze výživová tvrzení specifikovaná právním předpisem <i>(připouští se pouze výživová tvrzení týkající se nízkého/sníženého obsahu alkoholu či snížené energetické hodnoty na nápojích).</i></p>	<p>Porušení čl. 4 odst. 3 nařízení (ES) č. 1924/2006</p>

- **Slovní flexibilita výživových tvrzení:** obecně je přípustná, avšak znění použitého výživového tvrzení **musí mít pro spotřebitele stejný význam**, jako jedno z povolených výživových tvrzení, uvedených v příloze nařízení

Příklady potravin s výživovými tvrzeními:

A. S NÍZKÝM OBSAHEM TUKU

- neobsahuje-li produkt více než 3 g tuku na 100 g v případě potravin pevné konzistence

	100 g	1 porce 150 g	% DDD
Energie	70 kcal 294 kJ	105 kcal 441 kJ	3 %
Bílkoviny	3.9 g	5.85 g	6 %
Sacharidy	11 g	16.5 g	12 %
z toho cukry	10 g	15 g	
Tuky	1.1 g	1.65 g	2 %
nasyčené	0.6 g	0.9 g	
nenasyčené	neuveдено	neuveдено	
Vláknina	neuveдено	neuveдено	
Sůl	0.11 g	0.165 g	

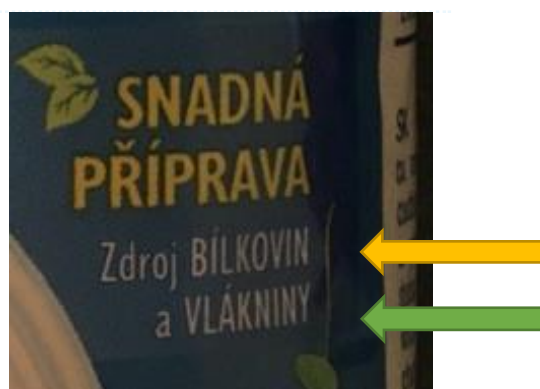
(Zdroj: <https://www.ferpotravina.cz/jogurt/jogurt-s-nizkym-obsahem-tuku-jahodovy>)

B. ZDROJ BÍLKOVIN, ZDROJ VLÁKNINY

- obsahuje-li produkt alespoň 3 g vlákniny na 100 g nebo alespoň 1,5 g na 100 kcal.
- pokud bílkoviny představují alespoň 12 % energetické hodnoty potraviny.

	100 g	1 porce 500 g	% DDD
Energie	356 kcal 1490 kJ	1 781 kcal 7450 kJ	17 %
Bílkoviny →	24.2 g	121 g	37 %
Sacharidy	61 g	305 g	68 %
z toho cukry	0 g	0 g	
Tuky	1.2 g	6 g	2 %
nasyčené	0.2 g	1 g	
nenasyčené	neuveдено	neuveдено	
Vláknina →	11 g	55 g	
Sůl	0 g	0 g	

(Zdroj: <https://www.ferpotravina.cz/lusteniny/cocka-5>)

C. S NÍZKÝM OBSAHEM CUKRŮ A S VYSOKÝM OBSAHEM VLÁKNINY

- neobsahuje-li produkt více než 5 g cukrů na 100 g v případě potravin pevné konzistence
- obsahuje-li produkt alespoň 6 g vlákniny na 100 g

	100 g	1 porce 65 g	% DDD
Energie	354 kcal 1480 kJ	230 kcal 962 kJ	17 %
Bílkoviny	7.9 g	5.135 g	12 %
Sacharidy	63 g	40.95 g	70 %
z toho cukry	3.2 g	2.08 g	
Tuky	2.9 g	1.885 g	4 %
nasyčené	0.4 g	0.26 g	
nenasyčené	neuveďeno	neuveďeno	
Vláknina	21 g	13.65 g	
Sůl	0.33 g	0.2145 g	

(Zdroj: <https://www.semix.cz/cz/produkt/vieczrnnna-kase--80---65-g/all>
<https://www.ferpotravina.cz/ovesna-kase/vieczrnnna-kase-se-snizenym-obsahem-cukru-semix-pluso-spol-s-r-o>)

6) Identifikace a kontrola **zdravotních tvrzení**

- Pojem „**Zdravotní tvrzení**“ - každé tvrzení, které **uvádí, naznačuje nebo ze kterého vyplývá, že existuje souvislost mezi kategorií potravin, potravinou nebo některou z jejích složek a zdravím.**
- Základní typy zdravotních tvrzení:

A. **Specifická tvrzení**

1. podle čl. 13 odst. 1 - **Funkční tvrzení všeobecně známá, která odkazují na udržení běžných životních funkcí organismu**

- Např.: Jod přispívá k normální činnosti nervové soustavy.
- Fosfor přispívá k udržení normálního stavu kostí.
- Vitamin D přispívá k normální funkci imunitního systému.

2. podle čl. 13 odst. 5 - **Funkční tvrzení založená na nových vědeckých poznatcích, mohou být patentově chráněna**

- Např.: Flavanoly z kakaá pomáhají udržet elasticitu krevních cév, což přispívá k normálnímu krevnímu oběhu.
- Čekankový inulin přispívá k normální funkci střev zvýšením četnosti stolice.
- Každodenní konzumace kreatinu může zvýšit účinek silového tréninku na sílu svalů u dospělých osob ve věku nad 55 let.

3. podle čl. 14 odst. 1 písm. a) – **Tvrzení o snížení rizika onemocnění**

- Např.: Ovesný beta-glukan snižuje hladinu cholesterolu v krvi. Vysoká hladina cholesterolu představuje rizikový faktor pro vznik koronárního srdečního onemocnění.
- Doplnkový příjem kyseliny listové zvyšuje u těhotných žen hladinu folátu. Nízká hladina folátu u těhotných žen je rizikovým faktorem pro vznik vad neurální trubice u vyvíjejícího se plodu.
- Žvýkačka bez cukru napomáhá snižovat demineralizaci zubů. Demineralizace zubů je rizikovým faktorem pro vznik zubních kazů.

4. podle čl. 14 odst. 1 písm. b) – **Tvrzení týkající se zdraví a vývoje dětí**

- Např.: Fosfor je potřebný pro zdravý růst a vývoj kostí u dětí.
- Esenciální mastné kyseliny jsou potřebné pro normální růst a vývoj dětí.
- Kyselina dokosaheptaenová (DHA) přispívá k normálnímu vývoji zraku kojenců do 12 měsíců věku.

B. **Nespecifická tvrzení**

1. Slovní odkaz na obecné příznivé účinky potravin na celkové zdraví spotřebitele (např. „pro zdravé srdce“)
2. Grafické, obrázkové či symbolické vyjádření
3. Názvy výrobků a ochranné známky (např. Imunit®)

Používat lze pouze zdravotní tvrzení:	Právní kvalifikace v případě porušení
Schválené podle článku 13.1, které je obsažené v seznamu schválených tvrzení, a jsou splněny podmínky pro jeho použití	Porušení čl. 10 odst. 1 v návaznosti na čl. 13 odst. 1 nařízení (ES) č. 1924/2006
Schválené podle článku 13.5, které je obsažené v seznamu schválených tvrzení, a jsou splněny podmínky pro jeho použití	Porušení čl. 10 odst. 1 v návaznosti na čl. 13 odst. 1 nařízení (ES) č. 1924/2006
Schválené tvrzení podle článku 14.1 a), které je obsažené v seznamu schválených tvrzení, a jsou splněny podmínky pro jeho použití	Porušení čl. 10 odst. 1 v návaznosti na čl. 14 odst. 1 písm. a) nařízení (ES) č. 1924/2006
Schválené podle článku 14.1 b), které je obsažené v seznamu schválených tvrzení, a jsou splněny podmínky pro jeho použití	Porušení čl. 10 odst. 1 v návaznosti na čl. 14 odst. 1 písm. b) nařízení (ES) č. 1924/2006
Zdravotní tvrzení podle článku 13.1, jehož <i>posouzení nebylo dosud dokončeno a je uvedeno na On hold seznamu</i>	Porušení čl. 10 odst. 1 v návaznosti na čl. 13 odst. 1 nařízení (ES) č. 1924/2006
Nespecifické tvrzení, které je doplněno nejméně jedním specifickým zdravotním tvrzením podle čl. 13 nebo 14, které je v souladu s právními předpisy. Lze použít i v případě použití specifického tvrzení k rostlinám uvedeného na seznamu On hold	Porušení čl. 10 odst. 3 nařízení (ES) č. 1924/2006
Název nebo ochrannou známku, které jsou svým charakterem zdravotním tvrzením, lze použít i bez doplnění specifickým zdravotním tvrzením pokud, byl výrobek na trhu před 1.1. 2005 (přechodné období platí do roku 2022)	Porušení čl. 10 odst. 3 nařízení (ES) č. 1924/2006

- Seznam schválených zdravotních tvrzení v angličtině je umístěn na stránkách EK: <http://ec.europa.eu/nuhclaims/>.
- Seznam schválených zdravotních tvrzení v češtině je uveden v příloze 3 (schválená ZT)
- Seznam dosud neposouzených tvrzení (tzv. "On hold") je uveden v příloze 4 (On Hold)

7) Kontrola **specifických požadavků u zdravotních tvrzení**

Zdravotní tvrzení nesmí:	Právní kvalifikace v případě porušení
a) být uvedena na alkoholických nápojích s obsahem alkoholu vyšším než 1,2 % objemových	Porušení čl. 4 odst. 3 nařízení (ES) č. 1924/2006
b) naznačovat, že nekonzumováním nějaké potraviny by mohlo být ohroženo zdraví	Porušení čl. 12 písm. a) nařízení (ES) č. 1924/2006
c) odkazovat na konkrétní míru nebo množství úbytku hmotnosti	Porušení čl. 12 písm. b) nařízení (ES) č. 1924/2006
<p>d) odkazovat se na doporučení jednotlivých lékařů nebo dalších odborníků ve zdravotnictví a sdružení, pokud nejsou na národním pozitivním seznamu (čl. 11 nařízení (ES) č.1924/2006)</p> <p><u>ČR národní seznam, který byl publikován ve Věstníku MZ</u> <i>Česká lékařská komora, Česká stomatologická komora, Česká lékárnická komora, Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně a její odborné společnosti, Společnost pro výživu, Česká společnost tělovýchovného lékařství, Společnost pro probiotika a prebiotika, o.s., Česká společnost pro jakost.</i></p>	Porušení čl. 12 písm. c) nařízení (ES) č. 1924/2006

8) Kontrola uvádění povinných informací u schválených zdravotních tvrzení

U schváleného zdravotního tvrzení musí být uvedeno:	Právní kvalifikace v případě porušení	
Množství látky nebo látek, k nimž se tvrzení vztahuje a které je uvedeno ve stejném zorném poli jako výživové označení.	Porušení čl. 7 nařízení (ES) č. 1924/2006	
Výživové údaje podle čl. 30 odst. 1 nařízení (EU) č. 1169/2011. <i>(S výjimkou doplňků stravy a přírodních minerálních vod)</i>	Porušení čl. 7 nařízení (ES) č. 1924/2006	
Sdělení o významu různorodé a vyvážené stravy a zdravého životního stylu <i>(S výjimkou nebalených potravin)</i>	Porušení čl. 10 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 1924/2006	Pokud jsou tyto údaje uvedeny na obalu, což platí u DS, nemusí být uvedeny u reklamy
Množství potravin a způsob konzumace potřebné k dosažení uvedeného příznivého účinku. <i>(S výjimkou nebalených potravin)</i>	Porušení čl. 10 odst. 2 písm. b) nařízení (ES) č. 1924/2006	
Případně sdělení určené osobám, které by se měly vyhnout konzumaci této potravin, pokud taková skupina osob existuje	Porušení čl. 10 odst. 2 písm. c) nařízení (ES) č. 1924/2006	
Vhodné varování, pokud nadměrná konzumace daného produktu může ohrozit zdraví.	Porušení čl. 10 odst. 2 písm. d) nařízení (ES) č. 1924/2006	
V případě tvrzení podle článku 14 odst. 1 písm. a) nařízení (ES) č. 1924/2006 upozornění, že na vzniku onemocnění se podílí více rizikových faktorů a že úprava jednoho rizikového faktoru může a nemusí mít příznivý účinek	Porušení čl. 14 odst. 2 nařízení (ES) č. 1924/2006	

9) Posouzení **slovní flexibility zdravotních tvrzení**

- Zdravotní tvrzení nemusí být použito doslovně tak, jak bylo schváleno, je povolena určitá flexibilita formulace schváleného tvrzení.
- Je však třeba, aby upravená formulace zdravotního tvrzení vyjadřovala stejný vztah mezi kategorií potravin, potravinou či některou z jejích složek a zdravím. (Bod (9) preambule nařízení Komise (EU) č. 432/2012 ze dne 16. května 2012)

- Obecné zásady:

1. Upravené zdravotní tvrzení musí mít stejný význam jako tvrzení schválené.
2. Upravené zdravotní tvrzení musí být srozumitelné pro průměrného spotřebitele.
3. Posuzování je třeba provádět případ od případu s ohledem na kontext a celkovou prezentaci zdravotního tvrzení.

- V případě porušení zásad slovní flexibility lze použít tyto právní kvalifikace:
  - a) V případech, kdy zdravotní tvrzení mění nebo překračuje význam schváleného tvrzení, ale stále zůstává tvrzením zdravotním, je třeba popsat konkrétní porušení ve vazbě na čl. 10 odst. 1, čl. 13 nařízení (ES) 1924/2006 a preambuli č. 9 nařízení (EU) 432/2012
  - b) V případech, kdy formulaci schváleného zdravotního tvrzení lze již považovat za tvrzení léčebné, se jedná o porušení čl. 7 odst. 3 nařízení 1169/2011

Shrnutí doporučení k **aplikaci principu flexibility** při používání **zdravotních tvrzení** (podle Národní doporučení přístupu k některým označením potravin zejména k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006):

a) Zdravotní tvrzení se mají týkat pouze živin, látek, potravin nebo kategorií potravin, na jejichž základě byly povoleny, a nikoli výrobků, které je obsahují.
b) Použitý text by se měl co nejvíce blížit textům schváleným.
c) Modifikovaný text musí mít pro spotřebitele stejný význam jako původní schválený – nesmí deklarovat „silnější“ účinky než schválené tvrzení.
d) Prospěšný účinek deklarovaný ve formě modifikovaného tvrzení musí být srozumitelný pro průměrného spotřebitele.
e) Modifikované tvrzení nesmí implikovat léčebné účinky.
f) Upravená formulace zdravotního tvrzení nesmí obsahovat odkazy na příznaky nedostatku či symptomy.
g) Odkazování na úryvky stanovisek EFSA používat velmi opatrně, aby nebyly zavádějící.
h) Posuzování, zda je zdravotní tvrzení přijatelné či nikoli, bude prováděno případ od případu s ohledem na kontext a celkovou prezentaci zdravotního tvrzení.

- (Celé znění v dokumentu:

http://eagri.cz/public/web/file/546391/Narodni_doporuceni_pristupu_k_nekterym_oznaceni_m_potravin_zejmena_ve_vztahu_k_narizeni_ES_c.19242006.pdf)